



Sygn. akt IV CSK 41/08

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa P.(...) SA w W.

przeciwko J. O., K. O., J. M., J. M., L. C., J. K., M. K., Ł. C., J. M. i A. M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 kwietnia 2008 r.,

skargi kasacyjnej pozwanych J. O., J. M., J. M., L. C., J. K., M. K., Ł. C. i K. O.

od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 14 września 2007 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala skargę kasacyjną i zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz strony powodowej kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w B. w dniu 25 sierpnia 2006 r. wydał w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty, którym zasądził solidarnie od pozwanych Spółki z o.o. „A.(...)” w K., J. O., K. O., J. M., J. M., L. C., S. K., M. K., Ł. C., J. M. i A. M. na rzecz strony powodowej „P.(...)” S.A. w W. kwotę 1 374 153,42 zł wraz z należnościami

ubocznymi. Wobec pozwanej spółki „A.(...)” nakaz zapłaty uprawomocnił się, z uwagi na niewniesienie przez nią zarzutów. Pozostali pozwani złożyli zarzuty i wniosli o uchylene nakazu zapłaty i oddalenie powództwa. Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 15 lutego 2007 r. zaskarżony nakaz zapłaty utrzymał w mocy, uznając za uzasadnione roszczenie strony powodowej wynikające z zobowiązania wekslowego pozwanych. Pozwana spółka „A.(...)” wystawiła weksel in blanco zabezpieczający roszczenia powodowej spółki wynikające z dostawy pasz i koncentratów paszowych za okres od dnia 1 czerwca 2002 r. Zgodnie z deklaracją wekslową wierzyciel miał prawo wypełnić weksel na sumę opowiadającą zadłużeniu spółki „A.(...)”. Pozwani nie podnosili zarzutów nieważności zobowiązania wekslowego lub wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Obrona pozwanych opierała się o zarzuty spełnienia świadczenia na rzecz wierzyciela, przedawnienia dochodzonego przez niego roszczenia, pomniejszenia zobowiązania pozwanych o 1 300 000 zł na skutek cesji wierzytelności dokonanej na rzecz strony powodowej oraz przyczynienia się strony powodowej do zwiększenia zadłużenia pozwanych. Zarzuty te były w ocenie Sądu pierwszej instancji nieuzasadnione.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji pozwanych oddalił ją wyrokiem z dnia 14 września 2007 r., dzielając w pełni ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Okręgowego. Sąd drugiej instancji podkreślił, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił wysokość zobowiązania pozwanych, które z uwagi na datę wypełnienia weksla (26 sierpnia 2003 r.) nie uległo przedawnieniu. O zasadności roszczenia strony powodowej w głównej mierze decydował zaś fakt, że na skutek zmiany wyroku, którym początkowo zasądzono od Spółdzielni Producentów Drobiu „E.(...)” na rzecz strony powodowej kwotę 1 300 000 zł., w związku z przelewem wierzytelności spółki: „A.(...)”, strona powodowa kwotę tę musiała zwrócić i zobowiązanie wekslowe pozwanej spółki i poręczycieli stało się w tym zakresie ponownie aktualne.

Skarga kasacyjna pozwanych została oparta o obie podstawy określone w art. 398³ § 1 k.p.c. W ramach podstawy naruszenia prawa materialnego skarżący zarzucili niewłaściwe zastosowanie art. 10 i 32 Prawa wekslowego oraz art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 453 k.c., art. 353 § 1 k.c., art. 516 k.c., art. 118 k.c., 462 § 1 k.c., art. 466 k.c., art. 453 k.c., art. 84 § 1 i 2 k.c., art. 95 § 1 k.c., art. 96 k.c. i art. 6 k.c. W ramach zaś podstawy naruszenia przepisów postępowania zarzucili nieważność postępowania (art. 379 pkt 2) oraz obrazę art. 235 k.p.c., art. 9 k.p.c., art. 250 § 1 i 2 k.p.c., art. 479¹² § 1 k.p.c., art. 321 k.p.c., art. 232 k.p.c., art. 365 § 1 k.p.c., art. 85 k.p.c., art. 82 k.p.c., art. 79 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. i § 115 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 23 lutego 2007 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych w zw. z art. 378 i 386 § 1 k.p.c. W oparciu o te zarzuty skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji, zniesienie postępowania przed Sądami obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut nieważności postępowania skonstruowany w oparciu o twierdzenie o nienależytym umocowaniu pełnomocnika strony powodowej (art. 379 pkt 2 k.p.c.) był nieuzasadniony. Dokumenty zawierające pełnomocnictwo upoważniające do reprezentowania strony powodowej złożone do akt sprawy zawierają treść wskazująca w sposób dostateczny na wolę mocodawcy co do reprezentowania go w rozstrzyganej sprawie przez określone w tych dokumentach osoby, uprawnione do występowania w charakterze pełnomocników strony powodowej.

Bezzasadne były również pozostałe zarzuty naruszenia przepisów postępowania podniesione przez skarżących, jak wynika z treści skargi kasacyjnej, „z ostrożności”. Powołano w nich szereg przepisów postępowania, które według skarżących zostały naruszone, w tym część wielokrotnie. W praktyce wszystkie te zarzuty koncentrują się wokół dopuszczenia przez sąd dowodu z akt sprawy o sygn. I ACa (...) i dotyczą kilku związanych z tym zagadnień.

Po pierwsze wadliwego zdaniem skarżących dopuszczenia tego dowodu z urzędu. Zarzut ten jest nieuzasadniony bowiem w świetle art. 232 k.p.c. sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę. Dotyczy to także postępowania w sprawach gospodarczych.

Po drugie braku postanowienia o dopuszczeniu dowodu z tych akt i prowadzenia dowodu z całych tych akt, a nie dowodu z wybranych dokumentów znajdujących się w aktach. W tym wypadku niezależnie od oceny odnoszącej się do wadliwości tego rodzaju postępowania nie można podzielić oceny skarżących, że określony wyżej sposób postępowania może być oceniony jako uchybienie mające istotny wpływ na wynik sprawy.

Po trzecie uznania za nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy dowodów zmierzających do wykazania zarzutu niedbałego prowadzenia przez stronę powodową procesu przeciwko Spółdzielni Producentów Drobiu „E.(...)”. Uwzględniając, że roszczenie powodów dotyczyło zobowiązania wekslowego powstałego w związku ze

sprzedają pasz spółce „A.(...)” ocenę Sądu w tym zakresie należy uznać za usprawiedliwioną.

Po czwarte przyjęcia przez sąd, pomimo braku samodzielnych ustaleń, że umowa przelewu wierzytelności przez spółkę „A.(...)” na rzecz strony powodowej nie wywołała skutku rozporządzającego. W tym wypadku nie były istotne ustalenia faktyczne dotyczące zawarcia umowy przelewu, co było bezsporne, ale ocena prawna skuteczności przelewu. Była ona już przedmiotem oceny w postępowaniu sądowym zakończonym prawomocnym wyrokiem. Wyrok ten wiązał również Sąd rozpoznający rozstrzygana obecnie sprawę z uwagi na treść art. 365 § 1 k.p.c. Ten przepis nie został także naruszony.

Bezzasadne były również zarzuty naruszenia prawa materialnego. Sąd Apelacyjny podkreślił zasadnie, że pozwani odpowiadający na gruncie prawa wekslowego nie podważali istnienia ich odpowiedzialności wekslowej i istnienia wierzytelności z tytułu zakupionej paszy w wysokości uwzględnionej przez stronę powodową przy wypełnianiu weksla. Zarzuty pozwanych dotyczyły braku istnienia długu wynikającego z poręczenia wekslowego na skutek zdarzeń zaistniałych już po wypełnieniu weksla. W skardze kasacyjnej zostały one ograniczone do kwestii przedawnienia roszczenia oraz wygaśnięcia zobowiązania na skutek zapłaty długu i zaciągnięcia przez wystawcę weksla zobowiązania do dokonania przelewu wierzytelności.

Twierdzenie o spłacie długu pozwani opierali o wynik postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 26 stycznia 2004 r., wydanego w sprawie VII GC (...) i treści oświadczenia złożonego przez prezesa spółki „C.(...)” prowadzącej to postępowanie z umocowania udzielonego przez stronę powodową. Sąd Apelacyjny ocenił zasadnie, że zarówno to postępowanie, jak i wskazane wyżej oświadczenie odnosiły się do części zobowiązania wekslowego, które nie było dochodzone w rozpoznawanej sprawie i zaspokojenie długu stwierdzonego wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 26 stycznia 2004 r. i nie mogło uzasadniać oddalenia powództwa.

Bezzasadne było również twierdzenie o wygaśnięciu zobowiązania wekslowego dochodzonego pozwem w wyniku zobowiązania wystawcy weksla do dokonania przelewu wierzytelności, która miała mu przysługiwać wobec Spółdzielni Producentów Drobiu „E.(...)”. Jak już wyżej podkreślono istnieje prawomocny wyrok rozstrzygający, że strona powodowa nie nabyła tej wierzytelności w drodze przelewu, co miało stanowić

formę zapłaty dochodzonej obecnie przez stronę powodową części zobowiązania wekslowego przez jego wystawcę. Brak jest zaś podstaw by przyjąć, że zobowiązanie w tej części wygasło w wyniku samego zobowiązania się wystawcy weksla do dokonania przelewu wierzytelności przysługującej mu wobec spółdzielni „E.(...)”.

Sąd Apelacyjny oceniając zasadność zarzutu przedawnienia podniesionego przez pozwanych stwierdził, że według przepisów prawa wekslowego nie uległo ono przedawnieniu, przy uwzględnieniu daty wypełnienia weksla i daty wytoczenia powództwa. Nie wyraził natomiast poglądu, że dla biegu przedawnienia nie miało znaczenia przedawnienie roszczenia zabezpieczonego wekslem przed datą wypełnienia weksla, co sugerują skarżący. Już z tego względu zarzut naruszenia art. 10 i 32 Prawa wekslowego w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 353 § 1 k.c. i art. 118 k.c. w wyniku niewłaściwego ich zastosowania jest nieuzasadniony. Jednocześnie skarżący twierdząc, że roszczenie zabezpieczone wekslem uległo przedawnieniu przed datą wypełnienia weksla nie odnieśli się w żaden sposób do zaistniałych w międzyczasie zdarzeń powodujących przerwanie biegu przedawnienia roszczenia o zapłatę należności za pasze dostarczane przez stronę powodową. Bezspornym jest zaś, że cała ta wierzytelność została uwzględniona na liście wierzytelności ustalonej w postępowaniu układowym oraz była dochodzona w 2003 r. na drodze sądowej i w związku z tym postępowaniem poręczyciele zawarli ze stroną powodową porozumienie dotyczące sposobu spłaty zadłużenia, a wcześniej została zawarta umowa przelewu wierzytelności, co stanowiło formę uznania długu.

Z przyczyn wyżej wskazanych skarga kasacyjna była pozbawiona uzasadnionych podstaw i podlegała oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 391 § 1 i 398²¹ k.p.c.